

De Russische kleedermaker.

<https://hdl.handle.net/1874/356541>

922

8

DE

R U S S I S C H E

K L E E D E R M A K E R .

Te ROTTERDAM, bij

M. WIJT & ZONEN.

1841.

[63]

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and includes a section header that appears to be "CHAPTER IV".

RUSSISCHE KLEEDERMAKER.

De Engelsche Predikant RICHARD KNILL, te *St. Petersburg*, verhaalt de volgende gebeurtenis:

„ De man, van wien ik zal spreken, was een geboren Rus. Nog zeer jong zijnde, kwam hij naar *Engeland* en werd matroos. Het eerst voer hij op een slavenschip van *Liverpool*, en deed niet minder dan zes reizen, van de Afrikaansche Kust naar de *West-Indiën*. Dikwerf was hij in doodsgevaar onder negers en blanken; maar God bewaarde hem. Daarna trad hij in koninklijke dienst, en was met NELSON bij den slag op de *Nijl*; daar verloor hij een oog en werd ontslagen. Het is eene merkwaardige daadzaak, dat de groote sterfte, waarvan hij op het slavenschip getuige was, noch zijn eigen groot gevaar in den slag, waarbij hij een oog verloor, geene gedachten aan boete noch aan eeuwigheid bij hem deden ontstaan. Nadat hij

de zeedienst had verlaten, en zijnen kleinen voorraad van geld uitgegeven had, werkte hij eenige jaren als daglooner in *Londen*, en kwam daarop naar *St. Petersburg*, waar hij in een groot bedrijf als opper-toeziener werd aangesteld. Hij had echter nog zoo veel ruwheid van het matrozenleven behouden; was menigmaal zoo woest, en vloekte zoo verschrikkelijk, dat zijn heer genoodzaakt was hem zijn afscheid te geven. Nu begon hij zelf eene eigene zaak, en huwde. Zijne ruwheid verminderde, en zijne zaken gingen goed.

Mijne kennis met hem heeft op de volgende wijze haren oorsprong. Een vriend, welke tot mijne Gemeente behoorde, zeide eens tegen mij: » Ik heb onlangs een man van de Russische Kerk ontmoet, welke eene bijzondere vooringenomenheid voor de Engelschen heeft. Hij is in *Engeland* geweest, en spreekt onze taal vlug, Wanneer ge soms iets voor hem te werken hebt, laat het hem dan toch toekomen! » » Wat is dan zijn bedrijf? » vroeg ik. » Het is een kleedermaker en lakenkooper; hij heeft een schoone winkel, » was het antwoord.

Eenige maanden daarna bragt een mijner jonge vrienden, welke eene reis naar *Engeland* had gedaan, mij een stuk Yorkshirer laken voor een rok, hetwelk ik den Russischen kleedermaker zond, om voor mij op te maken. Hij had ze

spoedig klaar en bragt mij dezelve in persoon te huis. Juist in het oogenblik dat hij kwam, was iemand over zaken bij mij. Ik zeide derhalve tegen den kleedermaker: »Neem plaats voor een paar minuten, ik zal zoo bij u komen; lees terwijl wat in dit kleine boekje,» waarbij ik hem een Tractaatje overreikte. Kort daarna kwam ik terug, betaalde hem zijne rekening, en toen hij wilde heengaan, zeide hij: »Ik hoop dat ge tevreden zijt met uwen rok.» »Ja,» antwoordde ik, »ik ben zeer tevreden; en hoe heeft u mijn boekje bevallen?» »O,» zeide hij, »met boeken heb ik mij nooit veel bemoeid.» »Zoo,» zeide ik verder, »dat doet mij leed. Gij zijt een bejaard man, en als ge u om geene boeken bekommert, dan vrees ik, dat ge ook nog iets anders veronachtzaamt.» — »Wat dan, mijnheer?» — »Wat? uwe kostelijke ziel! en wat helpt het den mensch, al gewon hij de geheele wereld, en leed schade aan zijne ziel? Of wat kan een mensch geven tot lossing voor zijne ziele?» — »Aha,» zeide hij, »ik merk wat ge meent: gij denkt, ik moest vroom worden.» — »Ja juist.» — »Ja, mijn goede heer,» antwoordde hij, »als ik vroom wierd, dan was het onmogelijk voor mij om mijn groot bedrijf voort te zetten!» — »Gij brengt mij in verbazing! Wat heeft dan de vroomheid met uw beroep te doen?» — »Wat?

als ik vroom was, dan moest ik alle zondagen ter Kerk gaan." — » Dat spreekt van zelve ja; en gij zoudt u verheugen als de Zondag kwam, om iets van God en de Verlossing te hooren." — » Ik verzeker u, mijnheer, zoo iets zou met mijn beroep in het geheel niet overeen te brengen zijn. Ik heb dertig werklieden, en des Zondags betaal ik gewoonlijk mijne rekeningen en ontvang mijn geld; het is juist de drukste dag." — » Hoe! gaat gij dan nooit naar de Kerk?" — » Nooit!" — » Dat is al te erg. Gij zegt, nooit goede boeken te lezen, en nooit naar de Kerk te gaan: alzoo gaat gij dan naar de hel. Ik heb nooit gedacht dat iemand, alleen omdat hij in den Bijbel las en ter Kerk ging, in den hemel zoude komen; maar daarvan ben ik ten volle overtuigd, dat iemand, die beide nalaat, zeker niet in den hemel komt. Hoe kunt gij zoo leven? Geloofst gij dan niet dat er een God is?" — Hierop zag hij mij verontrust aan, en zeide: » Een God, mijnheer? een God? hebt gij ooit God gezien?" — Ik sidderde bij de gedachte, hoe ver het een mensch in de verkeerdheid kan brengen, en antwoordde: » ik heb God niet gezien; maar ik heb u gezien, en gij zijt eenen van Gods werken." — » Zeer goed," zeide hij, » als gij eens iemand aantreft die God gezien heeft, laat het mij dan ook weten. Goede morgen, mijnheer!"

De oude man ging weg, en ik zag hem niet meer, tot dat ik hem op de begrafenis van mijnen vriend, welke mij het eerst op hem opmerkzaam had gemaakt, weder aantrof. Deze voortreffelijke man was door eene zenuwkoorts aangevallen geworden en gestorven; er was zeer groote droefheid over zijn verlies. De lijkstatie was zeer talrijk, en ik hield eene aanspraak aan deze verzameling over de woorden: *„En zij namen Zijn ligchaam en begroeven het, en kwamen, en boodschapten het Jezus.”* Velen weenden, en onder hen zag ik ook de oude ongeloovige kleedermaker, hoe hem de tranen langs zijne oude wangen afrolden; doch ik wist niet, of deze veroorzaakt werden door een woord dat ik zeide, of alleen door den dood mijns vriends. Den volgenden Zondag zag ik hem weder bij de Godsdienst; zoo ook de tweede en de derde. Dit was mij zeer in het oog loopend, doch ik waagde het niet om naar hem toe te gaan, ten einde niets te bederven. Ik vroeg echter aan een' mijner vrienden: „Hebt gij den heer B. gezien?” — „Ja,” zeide hij, „ik kan u iets belangrijks van dezen ouden man mededeelen.” — „Inderdaad! wat dan?” — „Hij heeft eenen Engelschen Bijbel gekocht, en zegt, dat hij besloten heeft dezelve te lezen, ja geheel door te lezen, om te zien, of hetgeen gij zegt waar of niet waar is.” — „Als dat zoo is,”

zeide ik, » dan heb ik hoop op hem: men mag aan niemand wanhopen, zoodra als hij den Bijbel met opmerkzaamheid begint te lezen.”

Ik ondervond nu dat hij, zoo wel in de week als des Zondags, de Godsdienst regelmatig bijwoonde, en zag menigmaal, hoe zijn aangezicht van vreugde blonk; ik sprak echter nooit met hem, als eenmaal op een' Zaterdag avond. Terwijl ik in mijne studeerkamer zat, trad mijne vrouw binnen en zeide: » Er is een vreemde gekomen, die naar u vraagt.” — » Wie is het dan? ” — » Ik weet het niet, maar het komt mij voor, dat het de Russische kleedermaker is.” — Ik ging naar buiten, en hij was het werkelijk. » Zaterdag avond,” zeide hij, » is zeker geen voegzame tijd om u te bezoeken, heer Dominé! maar ik heb eene kleine bezigheid.” — » Waarin bestaat die? ” — » Een van uwe toehoorders wenschte u gaarne eene nieuwe jas ten geschenke te geven, en ik breng nu dezelve. Gij zult het hoop ik niet kwalijk nemen.” Ik antwoorde; » Het is mijne gewoonte niet, iemand iets kwalijk te nemen, en het allerminste zoo iemand, die mij een nieuwen rok wil geven; maar zeg mij toch, welken goeden vriend zendt mij dit geschenk? ” — » Ja,” zeide hij, » dat is nu mijne zaak; hij wil u zijnen naam niet noemen.” — » Is het een jonge man? ” — » Neen.” — » Is het een oude man? ” —

„Ja, een oude man met een grijs hoofd.” — Daar stond hij nevens mij met zijne sneeuw witte haren, maar ik had er geene gedachten op, dat hij het zelve was. „Misschien” voer ik voort, „zult gij aan mijne vrouw wel willen zeggen wie het is.” — „Ja,” zeide hij, „ik heb niet beloofd het aan uwe vrouw niet te zeggen.” Ik ging dus weg, en hij vertelde aan mijne vrouw dat hij zelve de man was, welke mij dit kleed ten geschenke bragt. Ik vernam het dus spoedig, terwijl het in mijne ziel een geheel eigenaardig gevoel opwekte.

Eenige dagen daarna ontmoette ik hem op straat, en zeide tot hem: „Nu weet ik wie de gever is, en ben u zeer verplicht voor uwe goedheid. Maar zeg mij toch, wat heeft u bewogen mij dezen rok te schenken?” — „Daarop brak hij in tranen los, en zeide: „Ach, mijnheer, hadde God mijn hart niet veranderd, zoo zou ik er niet aan gedacht hebben, u zulk een geschenk te maken.” — „Ik dank u voor deze inlichting,” gaf ik hierop ten antwoord; „wanneer de rok met eene verandering des harten in verband staat, dan heeft hij voor mij eene onschatbare waarde.” En nu gaf hij mij een doorslaand bewijs, dat zijn hart werkelijk veranderd was, daar hij mij over het geestelijk belang zijner arbeiders raadpleegde. „Ik wilde u zoo gaarne vragen,” zeide hij, „wat ik voor mijne

knechts doen moet; hunne zielen zijn mij zeer dierbaar; wat dunkt u, zou ik hen het Nieuwe Testament in handen geven?" Ik was verheugd over dit blijk des geestelijken levens, en raadde hem zeer aan, hun met eenige exemplaren der Heilige Schrift te voorzien. Dit gaf hem moed. Met jeugdige levendigheid ijldde hij naar huis, riep zijne lieden bijeen en zeide tot hen: "Ik heb u een voorslag te doen, mijne jongens!" Daarop vroeg hij aan eenen: "Kunt gij lezen?" "Ja, mijnheer, ik lees Zweedsch." Hij vroeg eenen anderen: "Kunt gij lezen?" — "Ja, mijnheer, ik lees Duitsch." Hij vroeg een derde: "Kunt gij lezen?" — "Ja, ik lees Finlandsch." — Een vierde: "Kunt gij lezen?" — "Ja, ik lees Russisch." Nadat hij nu wist, hoe velen van zijne lieden konden lezen, en in welke talen, kwam hij weêr bij mij, en zeide: "Nu, mijnheer, heb ik zoo en zoo vele boeken noodig, en in zoo vele talen; want ik heb besloten, niemand die lezen kan in mijne dienst te hebben, zonder hem een exemplaar van het Nieuwe Testament te verschaffen."

Lezer, bedenk eens, welk eene groote zedelijke omkeer in de wereld ontstaan zoude, als al onze Fabrikanten, Kooplieden en Handwerkslieden dit voorbeeld volgden!

Het onderzoek dat de heer B. gedaan had, leidde nog tot eene andere ontdekking. Hij vond

op deze wijze niet alleen degenen die lezen konden, maar ook diegenen die het *niet* konden, en voor dezen kocht hij A B C boeken, en liet hen door de lezenden onderrigten; want hij had dadelijk een besluit opgevat, dat elken man of knaap onder zijne werklieden, welke niet konde lezen, daarin onderrigt zoude worden.

Bovendien besteedde hij alle avonden een half uur, om voor zijn volk in de Heilige Schrift te lezen en dezelve uit te leggen. Dit was een geheel nieuw, belangrijk en roerend tafereel. De oude man sloeg een kapittel op; dan moesten allen hetzelfde vers in hunne onderscheidene talen lezen, en daarover gaf hun dan de meester eene korte verklaring in de Russische taal; welke zij allen verstonden. Op deze wijze had in zijn huis eene even zoo groote verandering plaats als bij hem zelve. In plaats dat voorheen de dag des Heeren door wereldsche bezigheden ontheiligd was geworden, werd nu elken dag in eenen Sabbath veranderd. Dagelijks had Godsdienstig onderwijs met gebed en dankzegging tot God plaats. Het moet den vorst der duisternis inderdaad wel slecht bevallen hebben, deze krachtige verandering te zien. De duivel was buiten geworpen, en de stemme der dankzegging en der verheerlijking Godes werd in de woning des regtvaardigen gehoord.

Nooit heb ik iemand gekend die zoo vlijtig in

den Bijbel las als de heer B. in de twee laatstleden jaren deed. Ik betrachtte de vorderingen zijner Godsvrucht met hartelijke deelneming. Zijne bekeering was niets gewoonlijks, en mijn hart werd dikwerf verkwikt door de groote en heerlijke gedachten, welke hij over den Heere Jezus Christus uitte. Hij was onbekend met de tegenstand van menschelijke meeningen over Godsdienstige onderwerpen; zijne overtuiging was regtuit uit den Bijbel afgeleid, en hij meende dat alle menschen even moesten gevoelen en denken als hij. Op eenen avond echter werd hij overtuigd van zijne dwaling: hij kwam uit de Kerk met eenen Engelschman, die een halve Sociniaan was, en er ontstond tusschen hen een gesprek over de gehoorde preek. »Wat dunkt u daarvan?» zeide mijn vriend. »Wat ik daarvan denk,» antwoordde de Engelschman, »wel mij dunkt, er is daarin wat al te veel over Christus gesproken.» Dit bevreemdde hem. Hij bleef staan en riep uit: »Te veel van Christus, mijnheer? gij brengt mij in verbazing. Te veel van Christus! Hij is mij alles: wijsheid en gerechtigheid, heiliging en verlossing. Te veel van Christus! Wat? ik zal Zijn lof eeuwiglijk zingen.»

Den volgenden dag kwam hij bij mij, om mij te vragen, of er vele menschen waren, die zoo gering over zijnen Heiland dachten. Ik

zeide hem: ja! » Ach, » zeide hij, » dat de menschen zoo blind kunnen zijn! Terwijl ze zich zelve voor wijzen houden, zijn zij dwazen geworden. Geen wonder dat ze niet gelukkig zijn.»

Dit gezegde ontdekt ons van waar zijn geluk ontsproot. God had hem door genade een sterke troost en eene goede hoop gegeven, en hij ging zijnen weg met vreugde. Hij kon niet anders dan gelukkig zijn; en ik ben vast overtuigd, dat de Christenen over het algemeen voorspoediger zouden zijn, als ze meer aan Christus dachten, en aan het regt dat Hij op hen heeft.

Lieden welke den heer B. eerst sedert eenige jaren gekend hebben, kunnen zich nauwelijks voorstellen wat hij toen was, toen hij in onwil tot mij zeide: » Hebt gij ooit God gezien? » Daarentegen zijn menschen zonder Godsdienst, welke hem in zijnen onbekeerden toestand gekend hebben, geheel verbaasd geweest over de verandering die met hem is voorgevallen. Een voorbeeld zal genoegzaam zijn.

Een man, welke *Rusland* verlaten had, om zich in *Engeland* neder te zetten, bezocht in den zomer zijne oude vrienden in *Petersburg*. Hij kwam ook bij den heer B., en deze vertelde hem vrijmoedig, wat verandering er met hem in dien tusschentijd had plaats gehad, en deed hem den voorslag om hem een kapittel voor te

lezen, hetwelk hij niet van de hand kon wijzen. Hierop wilde hij ook met hem bidden, en ook daaraan kon hij zich niet onttrekken. Hij was geheel buiten zich zelve van verwondering; het lagchen was hem vergaan. Hij had de reis met een' vromen kapitein gemaakt, welke dagelijks Godsdienst op het schip hield, en had dikmaals met hem getwist en hem uitgelagchen. Nu echter zocht hij den kapitein op, en zeide tot hem: „Nu weet ik dat de vroomheid toch wat wezenlijks is. Eer ik den Russischen kleedermaker zag, meende ik, dat gij vrome lieden allen huichelaars waart, maar nu kan ik niet meer zoo denken. Gij moet eens met mij gaan en den man zien.” De kapitein was er mede tevreden en ging met hem, en vertelde mij naderhand hoe vergenoegd hij in den omgang met dezen goeden ouden man geweest was. O, welk eene genade, om zulk eene getuigenis in het hart eens onbekeerden menschen te kunnen nederleggen! Hoe wordt daar het woord vervuld: *„Laat uw licht schijnen onder de menschen, dat zij uwe goede werken zien, en uwen Vader die in de hemelen is verheerlijken.”*

Men heeft dikwijls gezegd, dat de liefde bij zich zelve begint; maar ze houd daar niet mede op. Zoo was het bij den heer n. Zijne eerste zorg was om alle vlijt aan te wenden, om zijne roeping en verkiezing vast te maken.

Dan dacht hij aan zijne huisgenooten; daarna aan de gemeente, en eindelijk aan allen, die in zijn bereik kwamen. Tot dat einde beijverde hij zich zeer met het uitdeelen van Tractaatjes en gedeelten der Heilige Schrift, en zocht op de schranderste wijze de gelegenheden daartoe op.

Op zekere dagen plegen de handwerkslieden in de Residentie op het Stadhuis bijeen te komen om de zaken, hunne Gilden betreffende, te bezorgen. Een dag of twee voor zulk eene zamenkomst kwam hij dan bij mij, en zeide: »Ik heb eenige Tractaten in onderscheidene talen noodig. Wij hebben eene groote bijeenkomst op het Raadhuis, en ik wenschte gaarne van die gelegenheid gebruik te maken. Geef mij zoo vele Tractaatjes als mogelijk is voor eenen imperial'' (omstreeks f 18). Naderhand kwam hij en vertelde: »Het was gisteren een kwaad werk op het Raadhuis, mijnheer!'' — »Nu, wat was het?'' — »Eenige lieden namen de Tractaatjes, verscheurden dezelve, en traden ze voor mijne oogen met de voeten. Anderen namen dezelve en wierpen ze mij in het gezicht, met de woorden: »Wat hebt gij met mijne Religie te maken?'' Weder anderen wierpen ze in het vuur. Maar ik verlies den moed niet, mijnheer; ik zal het bij de eerstvolgende bijeenkomst weêr beproeven. Ik zal het niet nalaten, neen, nooit! Er is geen een onder hen, die

zulk een groot zondaar was als ik geweest ben. En als de Heer Jezus Christus zich wilde nederbuigen, om zulk een' ouden rebèl als ik, te grijpen en mijn hart veranderen, gelooft gij dan, mijnheer, dat ik den moed verliezen zoude? Neen, ik wil voor Christus werken tot aan den dag mijnes doods."